

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 15.09.2021

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) son verilerine göre, Türkiye'de hapisanelerde 604'ü ağır, 1605 hasta mahpus tedavi için tahliye edilmeyi beklemektedir. Tahliye için tek merci olan Adli Tıp Kurumu (ATK) tarafından hasta tutuklulara dair "hapishanede kalamaz" raporu verilmesine rağmen tutukluların tahliyesi, hapishane savcıları tarafından "devlet güvenliğine tehdit" gerekçesiyle engellenmekte, bu da tutukluların ölümüne neden olmaktadır. Son olarak kanser hastası 70 yaşındaki Mehmet Ali Çelebi, tutuklu bulunduğu Sincan Cezaevi'nden tahliye edildiği 25 Ağustos'tan 10 gün sonra yaşamını yitirmiştir.

Cezaevlerinde kalamaz durumda olan tutuklulara yönelik bu uygulamalar ise İHD'nin 2020 yılı raporuna göre, 16'sı ağır hasta tutuklunun hapishanede, 5'inin de tahliyelerinden kısa bir süre sonra yaşamını yitirmesine neden olmuştur. Bu yılın ilk 3 ayında 2 ağır hasta mahpus hapishanede, 1'i ise tahliye edildikten kısa bir süre sonra yaşamını yitirmiştir. Nisan-Eylül ayları arasında bir ağır hasta mahpus hapishanede, bir ağır hasta mahpus da tahliye olduktan kısa bir süre sonra yaşamını yitirmiştir. Hasta mahpusların yaşamını yitirmesine neden olan hapishane sistemi, yaşam hakkı ihlalinin en yoğun uygulandığı alanlara dönüşmüştür.

Bu bağlamda;

1. Ağır hasta mahpusların artık tedavi edilemez duruma geldiklerinde tahliyelerinin yapılmasının, yasal düzenleme olmasına rağmen hasta mahpusların infazlarının ertelenmemesinin nedeni nedir?
2. Ağır hasta mahpusların tedavi edilemez durumda iken hastaneye gönderilmesi politikasına son verilecek midir?
3. Ağır hasta mahpusların tahliyesi hakkında Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
4. Ağır hasta mahpuslar, 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin (ağır ve sürekli hastalık nedeniyle ceza tehiri) hangi şartlarını yerine getirmemektedir? Bu şartlara uymasına rağmen serbest bırakılmayan ağır hasta tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
5. İnfazının çoğunu yerine getirmiş yaklaşık 600 ağır hasta mahpusun yaşam hakkının korunması amacıyla hükmün geriye bırakılması veya diğer adli kontrol hükümleri için Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
6. Hapishanelerde son beş yılda kaç hasta mahpus vefat etmiştir?
7. Hapishanelerde hasta olduğu sağlık raporları ile sabit kaç mahpus bulunmaktadır?
8. Bakıma muhtaç, ağır hastalığı olan mahpusların hapishanelerde tutulmalarının hukuki gerekçesi nedir?
9. Pandemi koşullarında hapishanede hasta ve ağır hasta mahpusların sağlık hizmetleri nasıl karşılanmaktadır?